

การพัฒนาภาพยนตร์สั้นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์สำหรับนำเสนอ ค่านิยม 12 ประการ ผ่านวิถีชีวิตชุมชน

Short Film Development Based On Storyline Method For Presenting “The 12 Values Passed Through A Community Lifestyle”

ภาคิณ ศรีมุลตรี¹
เนติรัฐ วีระนาคินทร์²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิถีชุมชนตามกรอบแนวคิดปัจจัยมนุษย์สำหรับการเล่าเรื่องโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์สำหรับนำเสนอค่านิยม 12 ประการ 2) พัฒนาและประเมินสื่อภาพยนตร์สั้นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์สำหรับนำเสนอค่านิยม 12 ประการ 3) ศึกษาผลการรับรู้ที่มีต่อภาพยนตร์สั้นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์สำหรับนำเสนอค่านิยม 12 ประการ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อภาพยนตร์สั้นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์สำหรับนำเสนอค่านิยม 12 ประการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคี อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างด้านวิถีชีวิตชุมชน แบบประเมินคุณภาพสื่อจากผู้เชี่ยวชาญ แบบวัดการรับรู้และแบบวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ข้อมูลวิถีชีวิตชุมชนตามกรอบแนวคิดปัจจัยมนุษย์ ชุมชนที่ทำการศึกษาคือ ชุมชนบ้านวังบัว อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า 1) ด้านกายภาพ ชุมชนบ้านวังบัวเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตร มีโรงเรียนประจำชุมชน 1 แห่งคือ

โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัดประจำชุมชน 1 แห่งคือวัดท่าเรือ ซึ่งชาวบ้านจะใช้วัดในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ รวมทั้งยังสอนศีลธรรมให้กับนักเรียนด้วย 2) ด้านจิตวิทยา ชุมชนบ้านวังบัวเป็นชุมชนที่นับถือกันแบบเครือญาติ มีความสามัคคีการปฏิบัติต่อกันเป็นลักษณะของการช่วยเหลือเกื้อกูลและแบ่งปันซึ่งกันและกัน มีการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ค่านิยมด้านต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ส่งผลให้ชาวบ้านปฏิบัติต่อกันอย่างมีศีลธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้แก่กัน สถาบันทางสังคมมีการประสานความร่วมมือและช่วยเหลือกัน ในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ชาวบ้านในชุมชนมีการปฏิบัติตามประเพณี ฮีตสิบสอง หมายถึงงานประเพณีตอบแทนบุญคุณธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ช่วยดลบันดาลชีวิต มีความเป็นอยู่ที่ดีซึ่งถือว่าเป็นเครื่องเสริมสร้างความรู้สึ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชนในการประกอบกิจการตามประเพณีในแต่ละเดือนร่วมกันและคงสืบสื ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติตามจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นในแต่ละเดือนซึ่งยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษ

¹ นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่ออนฤมิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาสื่ออนฤมิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ผลการพัฒนาและประเมินคุณภาพสื่อ ซึ่งประยุกต์ใช้หลักการออกแบบของ ADDIE model โดยดำเนินการออกแบบเนื้อเรื่องและสร้างสื่อภาพยนตร์สั้นค่านิยม 12 ประการผ่านวิถีชีวิตชุมชน มีวิธีการสร้าง ดังนี้ 1) วิเคราะห์เนื้อหา (Analyze) วิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำมาสร้างภาพยนตร์สั้นจากผลการศึกษาวิถีชีวิตชุมชนและเนื้อหาค่านิยม 12 ประการ 2) การออกแบบ (Design) ออกแบบบทภาพยนตร์ (Script) บทถ่ายทำ (Shooting Script) เขียนบทภาพ (storyboard) ออกแบบฉากในการถ่ายทำและออกแบบตัวละคร 3) การพัฒนา (Develop) จัดเตรียมทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาภาพยนตร์สั้นและดำเนินการผลิตภาพยนตร์สั้น 4) การนำไปใช้ (Implementation) นำสื่อภาพยนตร์สั้นที่สร้างเสร็จแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความ

เหมาะสมและประเมินคุณภาพสื่อ 5) การประเมิน (Evaluate) นำสื่อภาพยนตร์สั้นไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการประเมินสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวมและเป็นรายด้านทั้งด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการนำเสนอภาพยนตร์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D. = .23)

3. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ต่อสื่อภาพยนตร์สั้น ค่านิยม 12 ประการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.80$, S.D. = .14) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 14 ข้อจากทั้งหมด 15 ข้อ

4. กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสื่อภาพยนตร์สั้นค่านิยม 12 ประการ ทั้งด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการนำเสนอภาพยนตร์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.82$, S.D. = .09)

คำสำคัญ : ภาพยนตร์สั้น , สตอรี่ไลน์ , วิถีชีวิตชุมชน , ค่านิยม 12 ประการ

ABSTRACT

This research was intended to 1) study a community lifestyle based on the concept idea of human factors for telling a story by employing the idea of storyline to present “The Twelve Values”, 2) develop a short film by employing the idea of storyline to present “The Twelve Values”, 3) study the result of perception of this storyline-based short film presenting “The Twelve Values” and 4) study the result of students’ satisfaction towards the storyline-based short film presenting “The Twelve Values”. The sampling group of this study included 40 students studying in the 6th grade at Banwangbuasamakhee School, Kantarawichai District, MahaSarakhm selected using a purposive random sampling. The research instruments of this study consisted of a semi-structured interview for a community lifestyle, a media assessment form from experts, and a perception and a satisfaction evaluating forms. Statistics for data analysis included percentages, means and standard deviations. Results of the study are as follows.

1. For data of the community lifestyle based on the concept idea of human factors, the community that was studied was Banwangbua Community located in Kantarawichai District, Maha Sarakhm. It was found that 1) for physical geography, Banwangbua Community was a big community. Most of the area is a lowland appropriate for agricultural practices. There was a school belonging the community called Banwangbua Samakkheewittaya School which was an alternative school offering students studying in kindergarten to the 3rd grade. There was also a temple called Wat Tha Riap which is used for religious activities and other social activities as well as moral instillation for students. 2) In terms of psychology, Banwangbua Community is a community of relatives in which people share unity, helping and sharing among themselves. Thoughts, believes and values on many aspects related to Buddhism have been transferred from one generation to another generation causing people in the community to treat one another with morality-helping and sharing without taking any advantages.

Moreover, there have been collaborations among social institutions in the community's activities. And 3) on the social and cultural aspect, people in the community have been following Heet Sip Song-the twelve traditions of the Northeast of Thailand conducted in each month from the past with the aims of merit devotion to the ancestors and compensation to nature and sacred things in which the people believed that they help them get a well-being life considered helpful for people encouragement to gain unity for taking part in all traditions every month together, and Khong Sip Si -the locally traditional regulations.

2. In terms of media development and evaluation that the design method of ADDIE model was applied to for designing the plot and creating the short film "The 12 Values Passed Through A Community Lifestyle", the creation was comprised of the following: 1) analysis – analyzing the plot that will be brought to make the short film gained from the results of the study of the community lifestyle and the matters of the 12 values, 2) design – designing the script

and the shooting script, writing the storyboard ,and designing the locations and the characters of the short film, 3) development – preparing the resources used for developing and producing the short film, 4) implementation – sending the completely done short film to the experts to be checked for its suitability and evaluated for its quality and 5) evaluation – tasting the short film with the sampling group, and the evaluating result from the experts evaluating the medium in the overall picture and separately in the aspect of contents and the aspect of techniques for film presentation was on the highest rating scale (\bar{X} =4.64, S.D. = 0.23).

3. The sampling group had perception towards the short film "The Twelve Values" generally on the highest rating scale (\bar{X} = 4.80, S.D. = .14), and individually, 14 aspects of their perception appeared on the highest rating scale from all 15 aspects.

4. The sampling group had satisfaction towards the short film "The Twelve Values" for both contents and techniques of film presentation generally on the highest rating scale (\bar{X} = 4.82, S.D. = .09)

KeyWords : Short Film, Storyline Method, Lifestyle Community, The 12 Values

บทนำ

จากการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็งโดยมุ่งสร้างเสริมบุคคลในชาติให้มีคุณลักษณะตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการบนรากฐานของการปลูกฝังค่านิยมหรือปลูกจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการไปปฏิบัติในวิถีชีวิต ซึ่งนับเป็นคุณลักษณะสำคัญและจำเป็นอันส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อสร้างคนไทยที่เข้มแข็ง ซึ่งเชื่อว่าจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็งตามไปด้วย (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2557) สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดคุณธรรม จริยธรรมในตัวเยาวชนได้คือการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่จากสถาบันทางสังคม ทั้งจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาและสภาพแวดล้อมต่างๆ ในชุมชน ซึ่ง

ทำให้เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้การเป็นคนดีมีคุณธรรมต่อไปในวันข้างหน้า (สุพัตรา สุภาพ, 2536) วิธีการดำเนินชีวิตในชุมชน เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าวิถีชีวิตที่ชุมชนและท้องถิ่นต่างๆ ได้พัฒนาและสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต โดยแสดงออกในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาศิลปะการแสดง ฯลฯ เพื่อกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการประพฤติปฏิบัติตนไปในทางที่ดีและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติที่ต้องการให้เยาวชนมีคุณธรรมจริยธรรมและสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการในเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมหลัก 12 ประการให้เด็กและเยาวชนเกิด

ความตระหนัก รับรู้และนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตในอนาคตได้

ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมหลัก 12 ประการ อย่างได้ผลนั้นควรใช้สื่อในการนำเสนอที่เหมาะสม ซึ่งสื่อมีบทบาทอย่างยิ่งในการถ่ายทอดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้วยการสอดแทรกเนื้อหา จากการศึกษางานวิจัย พบว่า สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ จดจำเรื่องราวต่างๆ ได้มากขึ้น เข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมและยังสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปในลักษณะที่คงทนถาวรมากขึ้นกว่าเดิม ภาพยนตร์สั้นในปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เพราะเป็นสื่อที่แปลกใหม่ซึ่งจะเห็นได้ว่า ภาพยนตร์สั้นในปัจจุบันเริ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมากขึ้น ภาพยนตร์สั้นเป็นสื่อที่ให้ความบันเทิงใช้ระยะเวลาในการรับชมไม่ยาวจนเกินไป เกิดเป็นแรงบันดาลใจสร้างสรรค์สิ่งดี เป็นการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น เป็นสิ่งสะท้อนเรื่องราวทางสังคม การเมือง เหตุการณ์ปัจจุบัน มีข้อคิดสอนใจในการรับชมและยังสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เนื้อหาหลักของการสร้างภาพยนตร์จะเน้นให้คุณค่าทางด้านความบันเทิงเป็นหลักซึ่งอาจจะมีการนำเสนอเรื่องเชิงข้อเท็จจริงและจินตนาการปะปนกันอยู่บ้าง เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความตื่นตัวตื่นใจทั้งดนตรี เสียงเพลง ความสนุกสนาน ความตลกขบขันและเทคนิคการสร้างเพื่อมุ่งเน้นความน่าสนใจในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ชม โดยมีจุดประสงค์ให้เกิดแรงกระตุ้นหรือแรงบันดาลใจเพื่อให้เกิดความสามัคคี สร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้นช่วยให้ผู้ชมเข้าใจสังคมได้ดียิ่งขึ้น สามารถโน้มน้าวผู้ชมให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามกับเนื้อหาของภาพยนตร์สั้นเรื่องนั้นๆ (ดารา รัชนิวัติ, 2548) การนำภาพยนตร์สั้นมาใช้ในการเรียนการสอนถือเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความน่าสนใจ นอกจากนี้จะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังแฝงคติสอนใจคุณธรรม จริยธรรมที่ดั่งงามเข้าไปสู่จิตใจของเด็กอีกด้วย โดยนำเอาแนวคิดแบบสตอรี่ไลน์คือการใช้เรื่องราวที่สร้างขึ้นมาดำเนินเรื่องโดยอาศัยเส้นทางการดำเนินเรื่อง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ โดยร่วมกันกำหนดฉาก ตัวละคร แนวทางการดำเนินเรื่องอย่างเป็นลำดับขั้นตอน (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2546) หลักสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบสตอรี่ไลน์คือต้องมีคำถามสำคัญและองค์ประกอบหลักของสตอรี่ไลน์ 4 ประการ คือ ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิตและเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งวิธีการสอนนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ ได้ลงมือปฏิบัติจริงและมีความคิดสร้างสรรค์ และเป็นการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอีกด้วย

จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาสื่อประเภทภาพยนตร์สั้นโดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิถีชีวิตชุมชนมาออกแบบการเล่าเรื่อง ค่านิยม 12 ประการ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เข้าใจยาก ต้องอาศัยสื่อที่เหมาะสมในการปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวโดยยึดหลักการสร้างโดยการผูกเป็นเรื่องราวตามแนวคิดสตอรี่ไลน์ อันจะเป็นการสร้างความตระหนักด้านค่านิยมหลัก 12 ประการให้กับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นและจะเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีชุมชนตามกรอบแนวคิดปัจจัยมนุษย์สำหรับการเล่าเรื่องโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์สำหรับนำเสนอค่านิยม 12 ประการ
2. เพื่อพัฒนาและประเมินสื่อภาพยนตร์สั้นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์สำหรับนำเสนอค่านิยม 12 ประการ
3. เพื่อศึกษาผลการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพยนตร์สั้นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์สำหรับนำเสนอค่านิยม 12 ประการ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพยนตร์สั้นโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์ สำหรับนำเสนอค่านิยม 12 ประการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่กรณีศึกษา 12 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ 1) ปรากฏชาวบ้าน จำนวน 4 คน 2) ผู้นำท้องถิ่น จำนวน 4 คน 3) ตัวแทนประชาชนในชุมชน จำนวน 4 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองสื่อ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา จำนวน 40 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
2. พื้นที่ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะชุมชนบ้านวังบัว ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้
ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลด้านวิถีชีวิตชุมชนตามกรอบแนวคิดปัจจัยมนุษย์

1. ศึกษาวิถีชีวิตชุมชนตามกรอบแนวคิดปัจจัยมนุษย์

1.1 วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตชุมชนตามกรอบแนวคิดปัจจัยมนุษย์โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

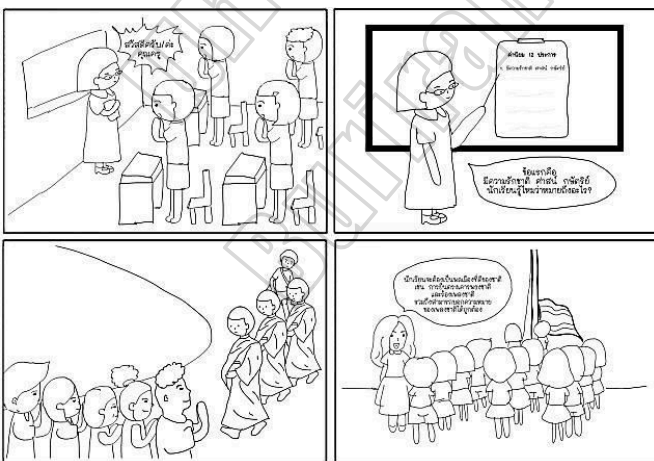
1.2 วิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามในเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบการจำแนกชนิดข้อมูลโดยวิเคราะห์กลุ่มคำสำคัญเข้ามาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 การพัฒนาและประเมินคุณภาพของสื่อภาพยนตร์สั้น ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักการออกแบบของ ADDIE model โดยดำเนินการพัฒนาสื่อตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการออกแบบเนื้อเรื่องตามข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1
2. สร้างสื่อภาพยนตร์สั้นค่านิยม 12 ประการผ่านวิถีชีวิตชุมชน โดยมีวิธีการสร้าง ดังนี้

2.1 วิเคราะห์เนื้อหา (Analyze) ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำมาสร้างภาพยนตร์สั้นที่มีการเล่าเรื่องโดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์สำหรับนำเสนอค่านิยม 12 ประการผ่านวิถีชีวิตชุมชน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาจากผลการศึกษาวีถีชีวิตชุมชนตามกรอบแนวคิดปัจจัยมนุษย์และเนื้อหาค่านิยม 12 ประการ

2.2 ขั้นการออกแบบ (Design) เขียนบทภาพยนตร์ (Script) บทถ่ายทำ (Shooting Script) เขียนบทภาพ (storyboard) ออกแบบฉากในการถ่ายทำและออกแบบตัวละครตามกรอบแนวคิดสตอรี่ไลน์ซึ่งได้มาจากผลการศึกษาวีถีชีวิตชุมชนตามกรอบแนวคิดปัจจัยมนุษย์

ภาพที่ 1 บทภาพ (storyboard)

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการลำดับภาพ (Editing)

2.3 ขั้นพัฒนา (Develop) จัดเตรียมทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาภาพยนตร์สั้น และดำเนินการผลิตภาพยนตร์สั้น

2.4 ขั้นนำไปใช้ (Implementation) นำสื่อภาพยนตร์สั้นที่สร้างเสร็จแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินคุณภาพสื่อ หลังจากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจัดทำเป็นต้นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2.5 ขั้นการประเมิน (Evaluate) นำสื่อภาพยนตร์สั้นไปทดลองกลุ่มกับตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างประเมินสื่อโดยการทำแบบสอบถามการรับรู้และแบบสอบถามความพึงพอใจจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผล

หลังจากได้ทำการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อภาพยนตร์สั้นต้นแบบให้เป็นชิ้นงานที่สมบูรณ์ ดังภาพ

ภาพที่ 3 ภาพยนตร์สั้น ค่านิยม 12 ประการ

ภาพที่ 3 ภาพยนตร์สั้น ค่านิยม 12 ประการ (ต่อ)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลวิถีชีวิตชุมชน

1.1 สรุปประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลวิถีชีวิตชุมชนจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างด้านวิถีชีวิตชุมชนประกอบด้วย 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านจิตวิทยา 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบการจำแนกชนิดข้อมูลโดยวิเคราะห์กลุ่มคำสำคัญเข้ามาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 12 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประเด็นคำถามหลักที่ผู้วิจัยวิเคราะห์แยกกลุ่ม จากนั้นจึงนำเอากลุ่มคำที่สอดคล้องกันของเนื้อหาในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภาคสนาม จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์คำหลัก (Domain Analysis) เพื่อที่จะนำตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์มาสร้างข้อสรุปของรูปแบบสื่อที่เหมาะสมที่จะนำไปผลิตเป็นสื่อต้นแบบ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพของเครื่องมือสื่อต้นแบบ

2.1 วิเคราะห์หาคุณภาพของภาพยนตร์สั้นโดยใช้แบบประเมินสื่อของผู้เชี่ยวชาญ จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คนและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการนำเสนอภาพยนตร์จำนวน 3 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดลอง

3.1 วิเคราะห์การรับรู้ ผู้วิจัยนำแบบวัดการรับรู้ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ระดับการรับรู้ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจ ผู้วิจัยนำแบบวัดความพึงพอใจที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลด้านวิถีชีวิตชุมชนตามกรอบแนวคิดปัจจัยมนุษย์ ผลการศึกษา พบว่า

1.1 ด้านกายภาพ ชุมชนบ้านวังบัวเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตร มีโรงเรียนประจำชุมชน 1 แห่งคือโรงเรียนบ้านวังบัว

สามัคคีวิทยา เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัดประจำชุมชน 1 แห่งคือ วัดท่าเรือซึ่งชาวบ้านจะใช้วัดในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ รวมทั้งยังสอนศีลธรรมให้นักเรียนด้วย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การเล่าเรื่องตามกรอบแนวคิดสตอรี่ไลน์คือ การออกแบบฉาก ได้แก่ สภาพแวดล้อมในชุมชน ทุงนา และแปลงนา โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยาและวัดท่าเรือ

1.2 ด้านจิตวิทยา ชุมชนบ้านวังบัวเป็นชุมชนที่นับถือกันแบบเครือญาติ มีความสามัคคี การปฏิบัติต่อกันเป็นลักษณะของการช่วยเหลือ เกื้อกูลและแบ่งปันซึ่งกันและกัน มีการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ค่านิยมด้านต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ส่งผลให้ชาวบ้านปฏิบัติต่อกันอย่างมีศีลธรรมไม่เอาัดเอาเปรียบ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้แก่กัน สถาบันทางสังคมมีการประสานความร่วมมือและช่วยเหลือกันในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์การเล่าเรื่องตามกรอบแนวคิดสตอรี่ไลน์คือ การออกแบบตัวละคร ได้แก่ ชาวบ้านในชุมชน ครูประจำโรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา นักเรียน และพระสงฆ์

1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ชาวบ้านในชุมชนมีการปฏิบัติตามประเพณี ฮีตสิบสอง หมายถึงงานประเพณีในแต่ละเดือนซึ่งยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษ ตอบแทนบุญคุณธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ช่วยดลบันดาลชีวิตมีความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องเสริมสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชน ในการประกอบกิจตามประเพณีในแต่ละเดือนร่วมกันและคองสืบสื ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติตามจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การเล่าเรื่องตามกรอบแนวคิดสตอรี่ไลน์ คือการออกแบบการดำเนินชีวิต ได้แก่ การประกอบอาชีพ การปฏิบัติตามประเพณีฮีตสิบสอง คองสิบสี่ การปฏิบัติต่อกันในชุมชนและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลวิถีชีวิตชุมชนสำหรับนำเสนอภาพยนตร์สั้น ค่านิยม 12 ประการ โดยใช้แนวคิดสตอรี่ไลน์ ได้ดังนี้

อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 14 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ผู้ปกครองและนักเรียนได้ร่วมกันตักบาตรในตอนเช้าเป็นการปฏิบัติตามค่านิยม ข้อที่ 5 ($\bar{X} = 5$, S.D. = 0)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ในขณะที่เพื่อนๆ กำลังทำพานไหว้ครู แจ็คได้แย่งขนมเพื่อนผู้หญิงมากินแสดงว่า แจ็คไม่ปฏิบัติตามค่านิยม ข้อที่ 12 ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .42)

3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อภาพยนตร์สั้นค่านิยม 12 ประการ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อภาพยนตร์สั้น

ภาพยนตร์สั้น	N	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา	40	4.78	.10	มากที่สุด
2. ด้านเทคนิคการนำเสนอภาพยนตร์	40	4.87	.08	มากที่สุด
โดยรวม		4.82	.09	มากที่สุด

3.2.1 ด้านเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสื่อภาพยนตร์สั้นโดยรวมอยู่ในระดับมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = .10) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนมากที่สุด อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดคือเนื้อหาที่มีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = .27) และข้อที่มีคะแนนต่ำที่สุด อยู่ในระดับพึงพอใจมาก คือกลุ่มตัวอย่างอยากดูภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ซ้ำอีก ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = .10)

3.2.2 ด้านเทคนิคการนำเสนอภาพยนตร์ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสื่อภาพยนตร์สั้นต้นแบบ โดยรวมอยู่ในระดับมีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$ S.D. = .08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนมากที่สุด อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบเพลงประกอบ $\bar{X} = 4.93$ S.D. = .27 และระยะเวลาในการนำเสนอมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.93$ S.D. = .27)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้นำมากำหนดขอบเขตในการพัฒนาสื่อตามกรอบแนวคิดสตอรี่ไลน์ ดังนี้ 1) ด้านกายภาพ นำมาออกแบบฉากและสถานที่ในการถ่ายทำ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในชุมชน วัดท่าเรือ บ้านวังบัว พุงนาและแปลงนา 2) ด้านจิตวิทยา นำมาออกแบบตัวละคร ได้แก่ ชาวบ้านในชุมชน ครูโรงเรียนบ้านวังบัว นักเรียนโรงเรียนบ้านวังบัวและพระสงฆ์ 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม นำมาออกแบบบทดำเนินเรื่อง ได้แก่ การประกอบอาชีพ การปฏิบัติตามประเพณี ฮีตสิบสอง คองสิบสี่ การปฏิบัติต่อกันในชุมชนและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การสังเคราะห์ข้อมูลภาคสนามเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญเพื่อที่จะนำมาพัฒนาสื่อภาพยนตร์สั้นต้นแบบจากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ชุมชนบ้านวังบัว เป็นชุมชนที่ยังมีการประเพณี ปฏิบัติตามประเพณี ฮีตสิบสอง หมายถึงงานประเพณีในแต่ละเดือนซึ่งยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษ ตอบแทนบุญคุณธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ช่วยดลบันดาลชีวิตมีความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องเสริมสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชนในการประกอบกิจตามประเพณีในแต่ละเดือนร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ผาณิตญา จินตามล. 2549) ที่ได้ทำการศึกษาประเพณีฮีตสิบสองของชุมชนหมู่บ้านในชนบทอีสานพบว่า ประเพณีฮีตสิบสองเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมด้านต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อยู่กับพุทธศาสนา ความเชื่อเรื่องผี ระบบความสัมพันธ์เชิงครอบครัวและเครือญาติและวิถีผลิตทางการเกษตรให้กับชาวบ้านโดยเน้นให้เกิดการปฏิบัติที่ยังประโยชน์ต่อการดำรงระบบความสัมพันธ์ทางสังคมเชิงครอบครัวและเครือญาติ สร้างความรู้สึกเป็นญาติเป็นพี่เป็นน้องกับชาวบ้านร่วมชุมชน ส่งผลให้วิถีปฏิบัติต่อกันมีลักษณะของการช่วยเหลือเกื้อกูลและแบ่งปันซึ่งกันและกัน ทำให้ชาวบ้านมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน

2. ผลการประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้และความพึงพอใจของ

กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อ จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์แบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ พบว่า กลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าสื่อมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสื่อภาพยนตร์สั้นค่านิยม 12 ประการ ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างมี การการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมที่ค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้วิจัย ได้ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาภาพยนตร์สั้นโดยใช้กรอบ แนวคิดสตอรี่ไลน์ ซึ่ง (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. 2546) ได้ สรุปลักษณะเฉพาะของสตอรี่ไลน์ ดังนี้ 1) กำหนดเส้นทางการเดิน เรื่อง 2) มีเหตุการณ์เกิดขึ้นเพื่อให้ได้แก้ปัญหาและเรียนรู้ ทำให้ ภาพยนตร์สั้นถ่ายทอดความรู้ด้านค่านิยม 12 ประการ ได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธัญนพ เกสรสิทธิ์. 2556) ที่ได้ ทำการศึกษาการพัฒนาภาพยนตร์สั้นบนช่องทางสื่อใหม่ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบ ว่าสื่อภาพยนตร์สั้นเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมด้านเนื้อหา อยู่ในระดับดีมากและด้านการนำเสนออยู่ในระดับดี สามารถใช้ สื่อเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมได้ การวิเคราะห์ข้อมูลการรับ รู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่ออยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งแสดงให้เห็น ว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ต่อสื่อที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ทั้งนี้เพราะ ภาพยนตร์สั้นเป็นสื่อที่มีความน่าสนใจประกอบกับเนื้อหาที่ง่ายต่อการรับรู้ ทำให้เด็กมีความสนใจ เด็กจึงสามารถเข้าใจและจดจำ เนื้อหาได้ง่ายขึ้น ตัวละครสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ นอกจากนี้การนำข้อมูลด้านวิถีชีวิตชุมชนมาออกแบบการเล่า เรื่องจะทำให้เด็กเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้นเนื่องจากเด็กมีโครงสร้างความรู้เดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อศพรพร แสงอรุณเลิศ. 2551) ภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง เมื่อชมภาพยนตร์แล้ว จะดึงความรู้เดิมออกมา เมื่อความรู้จากการชมภาพยนตร์บวกกับ ความรู้เดิม ทำให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องได้มากขึ้น นอกจากนี้โครงสร้าง ความรู้เดิมยังมีความสัมพันธ์กับแต่ละขั้นของการดูภาพยนตร์ เริ่มตั้งแต่การรับข้อมูลจากการดูภาพยนตร์ การตีความ หรือการ คาดการณ์สิ่งที่ดู ในการดูเนื้อเรื่องนั้น ผู้ชมจะเลือกเอาเฉพาะ เนื้อหาบางตอนมาผนวกกับโครงสร้างความรู้เดิมของตนเอง แล้ว คาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นในภาพยนตร์ โครงสร้างความรู้เดิมของผู้ ชมมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในขั้นระหว่างชมภาพยนตร์ กล่าวคือถ้า ผู้ชมมีโครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหาภาพยนตร์เรื่องนั้น มากก็ย่อมจะเข้าใจในสิ่งที่ดูมากขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลความพึง พอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้สื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้

เนื่องมาจากสื่อมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย มีความน่าสนใจ เด็กสามารถ เลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครหลักไปใช้ปรับในชีวิตประจำวัน ได้ รวมทั้งกระบวนการผลิตสื่อได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน คุณภาพสื่อ จึงทำให้สื่อมีคุณภาพ เด็กสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (โสวรรณ คงสวัสดิ์. 2555) ที่ทำการ ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ที่มีต่อ การประยุกต์ใช้ภาพยนตร์สั้นในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา นิเทศศาสตร์ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจเนื้อหา ชวนให้ ติดตามรับชมและเนื้อหาให้ข้อคิดสามารถนำมาปรับใช้ในการ ดำเนินชีวิตได้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย สามารถสรุปเป็นประเด็นข้อเสนอแนะหรือ เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อภาพยนตร์สั้นค่านิยม 12 ประการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 การศึกษาข้อมูลด้านวิถีชีวิตชุมชนแบบเจาะ ลึกเพื่อนำมาออกแบบการเล่าเรื่องในภาพยนตร์สั้น จะทำให้ ภาพยนตร์สั้นมีเนื้อหาที่เข้มข้น

1.2 หากมีการเจาะลึกค่านิยม 12 ประการในข้อ ใดข้อหนึ่งที่ปรากฏในพื้นที่กรณีศึกษามาพัฒนาภาพยนตร์สั้น จะทำให้เด็กมีการรับรู้ในค่านิยมนั้นได้อย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาภาพยนตร์สั้นในช่องทางสื่อ ออนไลน์อื่นๆ เช่น YouTube หรือทางเว็บไซต์เพื่อง่ายต่อการ รับชม

2.2 ควรมีการพัฒนาภาพยนตร์สั้นในลักษณะนี้ในกลุ่ม ตัวอย่างวัยอื่นๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ผาณิตญา จินตามล. (2549). การศึกษาอิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อพฤติกรรมการบริโภคสินค้าแฟชั่นของชุมชนอีสาน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารา รัชนิวัตติ. (2548). ภาพยนตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธัญพ เกษรสิทธิ์. (2556). การพัฒนาภาพยนตร์สั้นบนช่องทางสื่อใหม่เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2557). แผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภัตรา สุภาพ. (2536). สังคมและวัฒนธรรมไทย: ค่านิยม ครอบครั้ว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2546). วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- โสภาวรรณ คงสวัสดิ์. (2555). ความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ที่มีต่อการประยุกต์ใช้ภาพยนตร์สั้นในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหลักนิเทศศาสตร์. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อัศวพร แสงอรุณเลิศ. (2551). การใช้ภาพยนตร์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับก้าวหน้า. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.